

MATKAILUN TEEMARYHMÄ TIEDOTTAA – JOULUKUU 2011

Hyvät yhteistyökumppanit,

Vuosi alkaa olla loppuillaan ja on aika katsoa tulevaisuuteen. Tilastokeskuksen majoitustilastojen ennakkotietojen mukaan majoitusliikkeiden rekisteröidyt yöpymiset ovat kasvaneen lokakuussa ulkomailta ja erityisesti Venäjältä. Tammi-lokakuussa Suomen majoitusliikkeissä yövyttiin runsaat 17 miljoonaa kertaa, mikä oli 4 prosenttia enemmän kuin viime vuoden vastaavana ajanjaksona. Ulkomaisten matkailijoiden yöpymiset lisääntyivät 10 prosenttia. Erityisesti Brittien matkailu on Suomeen vähentynyt kuluvan vuoden aikana, tammi-lokakuussa sen ollessa - 6,5 %. (SVT: Majoitustilasto 15.12.2011, Tilastokeskus) Vaikka loppuvuosi on ollut alkuvuotta hieman heikompi, toivotaan, että alkuvuosi aikaa menestyksekkäästi. Ohessa koottuna tuttuun tapaan ajankohtaisia asioita.

YTR hyväksyi Matkailun teemaryhmän toimeksiannon vuosille 2012-2014

Matkailun teemaryhmä keskittyy seuraavalla kolmivuotiskaudellaan maaseudun matkailun kehittämisen koordinointiin, pitkän tähtäimen maaseudun matkailun kehittämisohjelman laadintaan ja seuraavan ohjelmakauden linjausten valmisteluun sekä kehittämistoiminnassa tarvittavan tiedon kokoamiseen, tuottamiseen ja välittämiseen. Lisätietoa: <http://www.maaseutupolitiikka.fi/matkailu>

Koordinaatiohankkeet saivat jatkoa

Uudet valtakunnallisesti rahoitettavat maaseutuhankkeet on valittu. Valinnasta päätti ELY-keskusten edustajista koostuva valintaryhmä, joka kokoontui marraskuun lopulla. Outdoors Finland II -aktiiviteettien kehittämisohjelman kansallinen koordinointi 2012-2014/Matkailun edistämiskeskus ja Teemapohjaisen kylämatkailun kehittäminen – valtakunnallinen koordinaatiohanke II/Lomalaidun ry jatkuvat vuoden 2014 loppuun.

Myös CultureFinland katto-ohjelma, joka on Matkailun edistämiskeskuksen ohjauksessa toimiva kokonaisuus, Finland Festivalin hallinnoima ja Opetus- ja kulttuuriministeriön tukema jatkuu vuonna 2012. Tulevana vuonna toimenpiteissä jatketaan ja syvennetään jo aloitettuja toimenpiteitä. Sekä valtakunnallinen että alueellinen verkostoituminen, kulttuuri- ja matkailutoimijoiden yhteistyön kehittäminen ja uusien toimintamallien tuominen toimijoiden käyttöön ovat tavoitteina.

Valtakunnalliset alueiden kehittämistavoitteet 2011–2015

Hallitus on sitoutunut tervehdyttämään julkista taloutta, minkä vuoksi säästötoimia suunnataan myös aluekehittämisen rahoitukseen. Osa leikkauksista kohdistetaan alueelliseen koheesio- ja kilpailukykyohjelmaan (KOKO), jota ei kansallisena erityisohjelmalla jatketa vuoden 2011 jälkeen. Tuoreen väliarvioinnin perusteella KOKO-ohjelma ei ole onnistunut niveltymään osaksi maakunnallista kehittämisjärjestelmää ja maakuntien liitot ovat suhtautuneet ohjelmaan kriittisesti. Ohjelman lopettaminen yksinkertaistaa aluekehittämis- ja suunnittelujärjestelmää, keventää hallinnollista taakkaa ja antaa maakunnille tilaisuuden suunnata joka tapauksessa väheneviä varojaan sinne, missä niitä eniten koetaan tarvittavan. Tavoitepäättökseen on laatinut työ- ja elinkeinoministeriö alue- ja rakennepolitiikan neuvottelukunnan johdolla yhteistyössä ministeriöiden, maakunnan liittojen, aluehallintoviranomaisten sekä muiden keskeisten tahojen kanssa. Tavoitteiden toteutumista arvioi hallinnon ja aluekehityksen ministeriryhmä.

www.tem.fi/aluekehitystavoitteet (TEM -tiedote 15.12.2011)

Kuluttajaturvallisuuslaki voimaan 1.1.2012 – ohjelmajärjestelyturvallisuusasiakirjan kuntoon

Muistatthän, että uusi Kuluttajaturvallisuuslaki korvaa vuodelta 2004 olevan kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta annetun lain. Esimerkiksi seikkailu-, elämys – ja luontopalveluja tarjoavien yritysten ja kiipeilykeskusten on laadittava kirjallinen turvallisuussuunnitelma eli turvallisuusasiakirja.

Turvallisuusasiakirjan laatimista koskeva velvollisuus koskee kaikkia toiminnanharjoittajia, siis myös jo tällä hetkellä palvelua tarjoavia. Turvallisuusasiakirjan tulee olla valmiina ”vanhoilla” yrityksillä viimeistään 1.7.2012.

Lisätietoja: Kuluttajaturvallisuuslaki 920/2011 <http://www.finlex.fi/fi/laki/kokoelma/2011/20110920.pdf> ja [Valtioneuvoston asetus 1110/2011](http://www.valtioneuvostonasetus1110/2011) eräitä kuluttajapalveluja koskevasta turvallisuusasiakirjasta.

MATKAILUN TEEMARYHMÄ TIEDOTTAA – JOULUKUU 2011

Oppaita ja verkkopalvelu

Yhdistysten talous- ja vero-opas YHTÄLÖ on päivitetty

YHTÄLÖ-oppaassa on tärkeää tietoa yhdistyslakiin hiljattain tehdyistä muutoksista. Se neuvoo pienen yhdistyksen arkisissa talous- ja veroasioissa. Nyt tehdyssä päivityksessä oppaaseen on lisätty muun muassa yhdistyksen perustamiseen ja purkautumiseen, jäsenyyteen sekä hallituksen jäsenten tehtäviin ja vastuisiin liittyvää tietoa. Lisäksi oppaassa on tärkeää tietoa yhdistyslakiin hiljattain tehdyistä muutoksista. Lakimuutoksen mukaan esimerkiksi tilintarkastajana ei voi enää toimia henkilö, jolla ei ole tilintarkastajatutkintoa. Tällaista henkilöä tulee nykyisin kutsua toiminnantarkastajaksi. Tämä on jäänyt varsinkin monissa pienissä yhdistyksissä huomaamatta, ja yhdistykset ovat virheellisesti valinneet maallikoita tilintarkastajiksi eikä toiminnantarkastajiksi. Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmän (YTR) julkaisema opas löytyy

http://www.maaseutupolitiikka.fi/files/844/YHTALO_netiversio_paivitetty2011.pdf

Kulmat.fi - Hae tietoa, jaa osaamistasi, pysy ajan tasalla!

Kulmat.fi on kaikille kulttuurin, matkailun ja luovien alojen toimijoille tarkoitettu yhteisöllinen verkkopalvelu, joka tarjoaa tietoa kulttuurimatkailun tutkimuksista, parhaista käytännöistä, tilaisuuksista, koulutuksista, asiantuntijoista sekä erilaisia sähköisiä oppimispaketteja alan liiketoiminnasta mm. ABC of Marketing Planning. Palvelusta löytyy myös Hankekulma, joka toimii kaikille avoimena hankepankkina. Maksuttoman palvelun käyttäjäksi voi rekisteröityä osoitteessa www.kulmat.fi. Palvelun ovat luoneet Kulttuurin ketju -hanke ja Varsinais-Suomen matkailun ja elämystuotannon osaamiskeskus (OSKE).

Monikielinen Haasta itsesi Suomen luonnossa –esite tilattavissa yritysten käyttöön

Painotuore matkailuesite kertoo Suomen luontomatkailusta ja Suomen arvokkaista luonnontuotteista. Yritykset tai muut tahot voivat käyttää esitettä mm. luontomatkailun mielikuvamarkkinoinnissa. Painettua versiota voi tilata maksutta käyttöön osoitteesta heidi.juntunen@arktisetaromit.fi, ja esite on luettavissa pdf:nä www.arktisetaromit.fi. Monikielinen matkailuesite sisältää kielet suomi- englanti- saksa - ranska. Aikaisemmin on julkaistu esitteet samasta aiheesta japaniksi ja italiaksi.

<http://www.arktisetaromit.fi/fi/arktiset+aromit/hankkeet/luonnosta+sinulle+ii-hanke/hankkeen+julkaisut/>

Innovaatiokilpailu

Keksi, esitä tai kehitä uusi kalastusmatkailuun liittyvä innovaatio - kilpailu

Kalastusmatkailun Osaamiskeskus ry. järjestää jo perinteeksi muodostuneen Suomen kalastusmatkailuinnovaatiokilpailun myös vuodelle 2012. Ehdotukset on lähetettävä tammikuun 2012 loppuun mennessä. Kilpailu on avoin kaikille kalastusmatkailun kehittämisestä kiinnostuneille henkilöille, yrityksille ja yhteisöille. Kilpailulla haetaan uudenlaisia kotimaista kalastusmatkailua edistäviä ja sitä tukevia tuote-, liiketoiminta- ja palveluinnovaatioita. Yleisen sarjan pääpainona on tänä vuonna löytää erityisesti mökkilomailuun ja -vuokraukseen liittyviä kalastuspalveluinnovaatioita, mutta myös muut kalastusopastukseen ja kalastusohjelmopalveluihin liittyvät tuoreet ideat ovat tervetulleita.

Lisätietoa ja ilmoittautuminen kilpailuun www.suomenkalastusmatkailu.fi (Innovaatio-sivun kautta).

MATKAILUN TEEMARYHMÄ TIEDOTTAA – JOULUKUU 2011

Tutkimuksia

Toimialaraportti: Matkailuala on toipumassa taantumasta

Matkailualan odotukset ovat parantuneet vuoden 2009 taantumän jälkeen. Majoitus- ja ravitsemistoiminta sekä ohjelmopalvelut ja muut toiminnot ovat kyenneet jossain määrin parantamaan kannattavuuttaan vuonna 2010, vaikka taloudellinen tilanne on edelleen ollut tiukka. Majoituskysyntä on kasvanut ja erityisesti ulkomainen kysyntä on kehittynyt erinomaisesti. Nämä tiedot ilmenevät 1.12.2011 Sotkamossa julkistetusta Matkailualan toimialaraportista. Matkailun toimialaraportti on saatavilla www.temtoimialapalvelu.fi/ (Toimialaraportit)

Suomalaisten ulkoiluaktiivisuus on erittäin korkea

Ulkoiluharrastukset ovat uuden tutkimuksen mukaan edelleen keskeinen osa suomalaisten elämäntapaa ja vapaa-ajan käyttöä. Suomalaisesta aikuisväestöstä 96 prosenttia eli lähes kaikki harrastavat ulkoilua. Suomalaiset ovat myös aktiivisia ulkoilijoita, sillä ulkoilua harrastetaan keskimäärin 2-3 kertaa viikossa, ja ulkoilukertoja kertyy keskimäärin 170 vuodessa. Tiedot ilmenevät Metlan 1.12.2011 Tikkurilassa julkaistusta Luonnon virkistyskäytön valtakunnallinen inventointi (LVVI) –tutkimuksesta. Raportti on saatavilla <http://www.metla.fi/julkaisut/workingpapers/2011/mwp212.pdf>

Sustainable Tourism in Enterprises, Parks and Protected Areas-hankkeen tuloksia

Itä-Suomen yliopiston Matkailualan opetus- ja tutkimuslaitoksen koordinoima hanke "Sustainable Tourism in Enterprises, Parks and Protected Areas" (STEPPA) päättyi marraskuussa. Hankkeen tavoitteena oli edistää kestävä matkailua eurooppalaisissa kansallispuistoissa edistämällä tutkijoiden, kansallispuistotoimijoiden ja kansallispuistojen kanssa tekemisissä olevien yritysten välistä yhteistyötä. Tulosten mukaan yrityksen ekotehokkuudella ja menestyksellä on myönteinen vaikutus toisiinsa. Ekotehokkaat yritykset ovat myös muita yrityksiä tyytyväisempiä taloudelliseen tilanteeseensa, mutta yritykset eivät viesti ympäristöystävällisyydestään kovin hyvin. Yrittäjien yleisin syy toimia ekologisesti on "vihreä" elämäntapa. Kansallispuistokävijät puolestaan ovat halukkaita toimimaan kestävästi matkaillessaan, heillä on jossain määrin myönteinen mielipide ympäristösertifikaateista ja -merkeistä, mutta he eivät tunnista erilaisia ympäristömerkkejä kovinkaan hyvin. Ympäristösertifikaatteihin liittyvän tiedon lisääminen voisi lisätä kiinnostusta sertifioituja tuotteita ja palveluita kohtaan. Hankkeen englanninkieliset raportit löytyvät <http://www.europarc.org/what-we-do/steppa>

Uutta tietoa suomalaisten maaseutumatkailijoiden tiedonetsinnästä ja mieltymyksistä

Itä-Suomen yliopiston Matkailualan opetus- ja tutkimuslaitoksessa on ollut käynnissä yli vuoden ajan Maa- ja metsätalousministeriön rahoittama hanke asiakastiedon kartuttamiseksi maaseutumatkailijoista. Uusista tuloksista selviää esimerkiksi seuraavia asioita:

- 36 % viettää varmasti seuraavan 12 kk aikana loman maaseudulla, 45 % mahdollisesti.
- Noin 40 % varmasti maaseutuloman tekevästä suunnittelee matkustavansa kolmen kuukauden sisällä ja viidennes 12 kuukauden sisällä.
- Puolella vastaajista päiväbudjetti 50-99 € / hlö ja maaseutuloman todennäköisin kesto 3-5 yötä.
- Yli 60 % maaseutumatkailijoista matkustaa mieluusti aina uuteen matkakohteeseen.
- Suosituimmat aktiviteetit vastaajien keskuudessa ovat uiminen ja kävely. Myös soutaminen ja kalastus kiinnostavat monia.
- Lappi, Ahvenanmaa ja Pohjois-Karjala ovat kiinnostavimmat maakunnat maaseutulomalle.
- Terveyskylpylät ja liikunnalliset aktiviteetit ovat suosituimpia hyvinvointipalveluita.
- Facebook, Youtube ja Google Maps ovat eniten käytettyjä sosiaalisen median kanavia. Myös wikeillä, Suom24:llä ja blogeilla jonkin verran käyttäjiä.
- Matkailuyrityksen Internet-sivuilta on tärkeää löytää helposti yhteystiedot, luotettava kauppajärjestelmä tai varauslomake ja karttoja.

Toisessa raportissa vertaillaan eri majoitustyyppisiä suosivien maaseutumatkailijoiden motivaatioita, aktiviteetteja, lomakäyttäytymistä ja tiedonhakua. Maaseutumatkailun asiakaskunnan kasvattamiseksi Suomessa tulisi

MATKAILUN TEEMARYHMÄ TIEDOTTA – JOULUKUU 2011

panostaa Maatilamajoitusta suosiviin, sillä heistä yli puolet ei ollut vielä päättänyt lähteä maaseutulomalle vaan he vasta vertailivat vaihtoehtoja. Maatilamajoittajat matkustavat maaseudulle toiseksi vähiten Hotellimajoittujien jälkeen, joten tässä ryhmässä on paljon kasvupotentiaalia. Sosiaalisen median rooli matkan suunnittelussa on vielä vähäinen, mutta jo noin 20 %. Raportit löytyvät <https://www.uef.fi/mot/maaseutumatkailun-julkaisut#raportit>

Suomalaisen saunan kansainvälinen imago tutkimus

Tutkimuksen mukaan suomalainen sauna on kiinnostava ja siihen liitetään paljon positiivisia mielikuvia. Suomalainen sauna erottuu itsestään selvästi muista saunoista ja se yhdistetään ylivoimaisesti eniten nimenomaan Suomeen. Sauna koetaan puhdistavaksi, rentouttavaksi, terveyttä ja hyvinvointia edistäväksi, kokonaisvaltaiseksi kokemukseksi. Lisätietoa MEKin ja Sauna from Finlandin teettämästä tutkimuksesta [http://www.mek.fi/w5/mekfi/index.nsf/6dbe7db571ccef1cc225678b004e73ed/716cf00fb1c0f8a1c225794200385feb/\\$FILE/Sauna%20From%20Finland%20ry_kv-saunatutkimus_2011.pdf](http://www.mek.fi/w5/mekfi/index.nsf/6dbe7db571ccef1cc225678b004e73ed/716cf00fb1c0f8a1c225794200385feb/$FILE/Sauna%20From%20Finland%20ry_kv-saunatutkimus_2011.pdf)

Tapahtumia

- 19.1.2012 **Matkailun laatutapaaminen**, Helsingin messukeskus. Ohjelma ja ilmoittautuminen 9.1. mennessä http://www.maaseutupolitiikka.fi/files/1981/Laatutapaaminen_2012.pdf
- 19.3.2012 **Maaseudun matkailukehittäjien ajankohtaispäivä**, Hämeenlinna
- 20.-21.3.2012 **Valtakunnallinen maaseutumatkailuyrittäjien – ja kehittäjien seminaari** teemalla Hosumatta paras, Hämeenlinna. Lisätietoja ja ilmoittautuminen www.hame.fi/hosumattapas

Muita tapahtumia

- 18.1.2012 **Vapaa-ajan palvelut -ohjelman vuosiseminaari**: Kaupunkikulttuuri 24/7; Helsinki Lisätietoa. <http://www.tekes.fi/ohjelmat/Vapaa-aika/Ajankohtaista/Vapaa-ajan+palvelut+ohjelman+vuosiseminaari+18.1.2012?type=event>
- 19.-22.1.2012 **Matka2012-messut**, Helsinki www.matkamessut.fi
- 20.1.2012 **Tutkimuksella tulosta – uusia matkailualan tutkimustuloksia**, Matka2012-messujen Matkatieto-seminaarissa, Helsinki. Mukana maaseutumatkailuun liittyviä alustuksia <http://www.matkatieto.fi/index.php?583>
- 14.-15.2.2012 **VII Matkailu- ja vapaa-ajantutkimuksen symposium teemalla kulttuuri matkailuviennissä**, Helsinki. Lisätietoa <http://www.matkailututkimus.org/page5.php>
- 16 - 18.4.2012 **Risks, Danger and Safety - Spring Symposium on Tourism Safety and Security** Lisätietoa <http://matkailu.luc.fi/Hankkeet/TourismSafety2012/en/Home.iw3>

Lämmintä joulumieltä ja menestyksestä uutta vuotta 2012!

Yhteistyöterveisin
Nina Vesterinen
Matkailun teemaryhmä YTR
nina.vesterinen@lomalaidun.fi
puh. 040 157 8448

Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmän asettaman Matkailun teemaryhmän tavoitteena on kannustaa maaseudun paikallisia, alueellisia ja valtakunnallisia toimijoita yhteistyöhön matkailuelinkeinon kehittämisessä.